

Marek Obrębalski

„JELENIOGÓRSKIE” BUDŻETY Z 1975 ROKU – PRÓBA PORÓWNANIA I ANALIZY

Nie sposób porównać systemów finansowania zadań lokalnych obowiązujących w 1975 roku i obecnie. W okresie, gdy Jelenia Góra, Cieplice Śląskie Zdrój i Sobieszów stanowiły odrębne organizmy miejskie ujawniał się wyraźny brak decentralizacji nie tylko w zakresie zadań, lecz także finansów. Poza dochodami własnymi, istotną rolę w budżetach miast odgrywały tzw. środki wyrównawcze, na które składały się udziały w dochodach budżetu centralnego i dotacje z tego budżetu.

Gdyby dodać kwoty dochodów tych trzech miast (pomijając ze względu na brak informacji fakt przyłączenia Maciejowej i odłączenia Jagniątkowa od Sobieszowa), to łączny budżet „wielkiej” Jeleniej Góry w roku 1975 wynosiłby niemal 207 mln starych oczywiście złotych (czyli jedynie 20,7 tys. PLN). Budżet ten tworzyłaby w 76,6% Jelenia Góra w dawnych granicach administracyjnych, w 16,5% - Cieplice Śląskie Zdrój, a w 6,9% - Sobieszów. Dochody własne, które powinny stanowić o samodzielności finansowej miast, obejmowały w 1975 roku ponad 52% dochodów budżetowych. Zróżnicowany był przy tym udział dochodów własnych w budżetach poszczególnych miast.

Tabela. Ludność i dochody budżetowe Jeleniej Góry, Cieplic Śląskich Zdrój i Sobieszowa w 1975 roku

Wyszczególnienie	Jelenia Góra	Cieplice Śląskie Zdrój	Sobieszów	Razem
ludność (31.XII.1975 r.)	58780	16012	5079	79871
dochody budżetu ogółem w tys. zł	158387	34155	14357	206899
dochody własne w tys. zł	89184	15079	4195	108458
udział dochodów własnych w %	56,31	44,15	29,22	52,42
dochody budżetu na 1 M w zł	2694,57	2133,09	2826,74	2590,41
dochody własne na 1 M w zł	1517,25	941,73	825,95	1357,91

Źródło: Dane Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Jeleniej Górze.

Miarodajnym wskaźnikiem zasobności finansowej jednostek terytorialnych jest wielkość dochodów przypadających na 1 mieszkańca. Miastem o największych dochodach ogółem na 1 mieszkańca w roku 1975 był Sobieszów (2826,74 zł), nieco niższych – Jelenia Góra (2694,57 zł), a najniższych Cieplice Śląskie Zdrój (2133,09 zł).

Dokonana z dniem 2 lipca 1976 roku administracyjna fuzja miast Cieplice Śląskie Zdrój i Sobieszów (bez Jagniątkowa) oraz sołectwa Maciejowa z Jelenią Górą, inkorporacja Jagniątkowa (rok 1998) czy też wcześniejsze włączenie doń wsi Grabary i Strupice (rok 1954) oraz wsi Czarne i Goduszyn (rok 1973) wytworzyły w konsekwencji nowy społeczny i gospodarczy układ lokalny, którego integracja wspomagana jest przez wiele różnorodnych powiązań funkcjonalnych.